

pnąca, krzewy zawsze zielone, rośliny mało znane
i w pojemnikach do dekoracji wnętrz

LIŚCIASTE

Mieczysław Czekalski

KRZEWY OZDOBNE

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA 5

PNĄCZA 7

Właściwości biologiczne pnączy 7

Praktyczne aspekty stosowania pnączy 8

**KRZEWY I KRZEWINKI
ZAWSZE ZIELONE 61**

Właściwości krzewów zawsze zielonych 61

**KRZEWY MAŁO ZNANE I RZADKO
UPRAWIANE 111**

**KRZEWY W POJEMNIKACH
DO DEKORACJI WNĘTRZ 171**

LITERATURA 185

SKOROWIDZ 189

INDEX 197

PRZEDMOWA

Przekazujemy drugą część książki poświęconą liściastym krzewom ozdobnym, przydatnym do uprawy w Polsce. Opisano w niej najpiękniejsze gatunki i odmiany pnączy, z uwzględnieniem właściwości biologicznych, w tym sposobów wspinania się po podporach oraz praktyczne aspekty ich stosowania. Niektóre gatunki pnączy oprócz walorów zdobniczych dostarczają także jadalnych owoców, np. aktinidie.

Najobszerniej prezentuję różnobarwne kwitnące powojniki, a wśród nich również odmiany polskich hodowców.

Pokażną objętość zajmują krzewy zawsze zielone, zdobiące ogrody i inne obiekty w ciągu całego roku. Są wśród nich gatunki u nas już znane i uprawiane oraz mało rozpowszechnione, ale ze względu na swe walory dekoracyjne zasługujące na wprowadzenie do produkcji szkółkarskiej, a następnie wykorzystanie na terenach ziele-

ni. Wiele krzewów zawsze zielonych ze względu na trwałe ulistnienie służy do aranżacji rozmaitych kompozycji kwiatowych, jako tzw. zieleni cięta.

W obszernym rozdziale omówiono krzewy mało znane i rzadko uprawiane, zasługujące na przybliżenie polskiemu Czytelnikowi, zwłaszcza młodzieży ogrodniczej, która zapewne już w niedalekiej przyszłości zacznie je wprowadzać do uprawy z większą śmiałością, aniżeli dzieje się to obecnie. Zastosowanie mogą mieć rozmaite.

Zwrócono także uwagę na gatunki rodzime zasługujące na wykorzystanie w ogrodnictwie ozdobnym.

Wreszcie ostatni rozdział mówi o wybranych krzewach ozdobnych odpowiednich do uprawy w pojemnikach z przeznaczeniem do dekoracji wnętrz.

Mieczysław Czekalski

Fot. 8. Dławisz okrągłolistny 'Diana'

to 1/3 długości. Sadzić najlepiej rośliny z nienaruszoną bryłą korzeniową. Dolki głębokości 40–60 cm kopie się u podstawy podpór, a po zasadzeniu pędy roślin owija się wokół nich i przywiązuje, aby się nie osuwały. W dobrych warunkach po roku uprawy pędy mogą osiągnąć długość do około 3 m, a 5-letnie rośliny do 10 m. Krótkie gałązki mogą pojawiać się na całej długości pędów głównych. W pierwszych 2–3 latach uprawy mogą przemarzać wierzchołki pędów, z czasem rośliny stają się całkowicie wytrzymałe na mroz.

Kwitną i owocują rośliny w 5.–8. roku życia, w zależności od sposobu rozmnażania. U roślin rozmnażanych wegetatywnie kwitnienie rozpoczyna się wcześniej. Kilkuletnie okazy dobrze znoszą przesadzanie.

Dławisz okrągłolistny należy do pnączy rosnących bardzo silnie, dlatego wymaga podpór o mocnej konstrukcji. Stosowany bywa do obsadzania pergoli, trejaży, ścian budynków, murów, skał itp. Jako podpory mogą służyć drzewa o grubych pniach; młode drzewa bujnie rosnący dławisz może zagłuszać.

Oryginalnie wygląda dławisz sadzony na trawnikach bez podpór. Tworzy wtedy olbrzymie, szeroko rozrastające się i gęsto ulistnione krzewy, osiągające wysokość 1,5–3 m. Jesienią dekoracyjnie są przebarwione liście, a jesienią i zimą największą ozdobę stanowią piękne, czerwone osłonki nasion.

Cięcia nie wymaga, natomiast osobniki starsze o nieulistnionych dolnych odcinkach pędów można krótko przyciąć w celu odmłodzenia; regenerują dobrze. Znosi zanieczyszczenie powietrza, nadaje się do uprawy w miastach, raczej w dużych ogrodach.

Dławisz amerykański

Celastrus scandens L.

W stanie naturalnym występuje w Ameryce Północnej, od Ontario, Quebecu, Manitoby do stanów Illinois, Kansas i Arkansas, w zaroślach nadrzecznych lasów i na ich obrzeżach do wysokości 600 m n.p.m. Do uprawy został wprowadzony w 1736 roku.

Rośnie słabiej niż gatunek poprzedni. W korzystnych warunkach przy podporach osiąga wysokość około 20 m, w uprawie niższy – około 7 m. Liście ma eliptyczne lub podłużnie eliptyczne, bardziej wydłużone i długo zaostrome, u podstawy zwykle słabo asymetryczne, na brzegu drobno piłkowane, z wierzchu ciemnozielone, nagie, od spodu jaśniejsze. Jesienią liście przebarwiają się podobnie jak u dławisza okrągłolistnego. Kwiaty drobne, lecz w odróżnieniu od gatunku poprzedniego zebrane w kwia-

Barwinek – *Vinca L.* (Rodzina: Toinowate – *Apocynaceae*)

Do rodzaju barwinek należy 7 gatunków roślin, występujących w Europie, północnej Afryce oraz w południowo-zachodniej i środkowej Azji. W Polsce w stanie naturalnym w lasach na niżu i w niższych położeniach górskich występuje barwinek pospolity, znany także jako barwinek mniejszy, a niezbyt często w uprawie znajduje się barwinek większy.

Barwinek pospolity

Vinca minor L.

Barwinek pospolity w stanie naturalnym występuje w Europie i w Azji Zachodniej, w tym również na rozproszonych stanowiskach w Polsce. Jest krzewinką o cienkich pędach pełzających po powierzchni gleby. Liście ma skórzaste, ciemnozielone, nagie i błyszczące, długości do 5 cm. Kwiaty są niebieskie lub jasnofioletowe, średnicy 2–3 cm; rozwijają się na łodyżkach osiagających wysokość 15–20 cm. Kwitnie od maja do sierpnia. Owocem jest podłużna, skórzasta torebka. W uprawie znane są odmiany różniące się barwą kwiatów i liści, a także ze zwiększoną liczbą płatków w kwiatach, czyli półpełne. Najczęściej spotyka się odmiany:

‘Alba’ – odmiana białokwiatowa – ma kwiaty białe.

‘Argenteovariegata’ – odmiana srebrzystopstra – liście mają brzeg kremowo zabarwiony, kwiaty są błękitne.

‘Atropurpurea’ – odmiana purpurowa – kwiaty są ciemnoślwiakowopurpurowe.

‘Aureovariegata’ – odmiana złocistopstra – na liściach znajdują się złociste plamy, kwiaty są błękitne.

‘Azurea Flore Pleno’ – odmiana błękitna pełnokwiatowa – ma błękitne, podwójne kwiaty.

‘Gertrude Jekyll’ – ma kwiaty błyszczące białe.

‘La Grave’ – ma kwiaty barwy błękitu nieba i większe niż gatunek.

‘Multiplex’ – ma kwiaty śliwkowopurpurowe, podwójne.

‘Rosea’ – odmiana różowa – ma kwiaty różowe.

‘Sebastian’ – ma liście jasnozielone z żółtozieloną plamą pośrodku, kwiaty są błękitne. Odmiana ta została wyselekcjonowana przez Kazimierza Kulasa, właściciela szkółek w Pisarzowicach koło Brzegu w woj. opolskim.

Dawniej barwinek był często uprawiany w parkach, ogrodach i na cmentarzach. Obecnie sadzony jest rzadziej. Należy do nielicznej grupy roślin doskonale znoszących zacienienie, dlatego powinien być

Fot. 35. Barwinek pospolity

SKOROWIDZ

- Abelia** 111
  abelia mosaneńska 112
  abelia wielkokwiatowa 111
    'Edward Goucher' 112
- Abeliofylum** 113
  abeliofylum koreańskie 113
- Akebia** 11
  akebia pięciolistkowa 11
- Aktinidia** 12
  aktinidia ostrolistna 12
    'Issai' 13
    'Weiki' 13
  aktinidia pstrolistna 14
    'Dr Szymanowski' 14
- Amorfa** 113
  amorfa krzewiasta 113
  amorfa szara 113
- Aralia** 114
  aralia wysoka 114
    'Aureovariegata' 114
    'Variegata' 171, 172
- Aronia** 115
  aronia czarnoowocowa 115
- Aukuba** 171
  aukuba japońska 171
    'Picturata' 172
    'Variegata' 171, 172
- Bagno** 62
  bagno grenlandzkie 62
    'Compacta' 62
  bagno pospolite 62
- Barbula** 172
  barbula klandońska 172
    'Arthur Simmonds' 173
    'Heavenly Blue' 173
    'Kew Blue' 173
    'Ferndown' 173
    'Blue Mist' 173
    'Worcester Blue' 173
- Barwinek** 63
  barwinek pospolity 63
- 'Alba' 63
  'Argenteovariegata' 63
  'Atropurpurea' 63
  'Aureovariegata' 63
  'Azurea Flore Pleno' 63
  'Gertrude Jekyll' 63
  'La Grave' 63
  'Multiplex' 63
  'Rosea' 63
  'Sebastian' 63
  barwinek większy 64
    'Maculata' 64
    'Variegata' 64
- Berberys** 65
  berberys brodawkowaty (b. gruczołkowaty) 65
  berberys Gagnepaina odm. lancetowata 65
    'Chanaultii' 65
  berberys Juliany 66
- Bluszcz** 15
  bluszcz irlandzki 17
  bluszcz kolchidzki 17
    'Sulphur Heart' 18
  bluszcz pospolity 15
    'Arborescens' 17
    'Goldheart' 17
    'Thorndale' 17
- Borówka** 66
  borówka brusznica (syn. b. czerwona) 66
    'Korale' 66
    'Red Pearl' 66
  borówka wielkoowocowa 67
  borówka wysoka 67
    'Berkley' 67
    'Brigitta Blue' 67
    'Duke' 67
    'Nui' 67
    'Puru' 67
    'Spartan' 67
- Brukentalia** 68
  brukentalia ostrolistna 68
- Brzoza** 116
  brzoza karłowata 116

brzoza niska 116
 Bukszpan 68
   bukszpan wieczniezielony 68
     'Arborescens' 69
     'Angustifolia' 69
     'Argenteovariegata' 69
     'Aureovariegata' 69
     'Bullata' 69
     'Compacta Nana' 69
     'Glaucua' 69
     'Gold Tip' 69
     'Handsworthensis' 69
     'Latifolia Maculata' 69
     'Myrtifolia' 69
     'Pendula' 69
     'Prostrata' 69
     'Rosmarinifolia' 69
     'Rotundifolia' 69
     'Suffruticosa' 69

Chamedafne 71
   chamedafne północna 71
     'Angustifolia' 71
     'Nana' 71

Cytryniec 18
   cytryniec chiński 18

Dabecja 71
   dabecja kantabryjska 71
     'Alba' 71
     'Alba Globosa' 71
     'Atropurpurea' 71
     'Bicolor' 71
     'David Moss' 71
     'Nana' 71
     'Praegerae' 71
     'Waley's Red' 71
   dabecja szkocka 71
     'Jack Drake' 71
     'Silverwells' 71
     'William Buchanan' 71

Derwillla (zadrzewnia) 117
   derwillla kanadyjska 117

Dębik 73
   dębik ośmiopłatkowy 73

Dławisz 20
   dławisz amerykański 22
   dławisz ciernisty 23
   dławisz okrągłolistny 21
     'Diana' 21
   dławisz Rosthorna 23

Dziurawiec 118
   dziurawiec farbiarski 118

'Annabel' 120
 'Autumn Blaze' 118
 'Albury Purple' 119
 'Excellent Flair' 119
 'Loke' 120
 'Magical Beauty' 119
 'Magical Black' 119
 'Magical Charm' 119
 'Magical Cherry' 119
 'Magical Desire' 119
 'Magical Dream' 119
 'Magical Fall' 119
 'Magical Fire' 119
 'Magical Flame' 119
 'Magical Giant' 119
 'Magical Green' 119
 'Magical Iris' 119
 'Magical Kiss' 119
 'Magical Orange' 119
 'Magical Passion' 119
 'Magical Pink' 119
 'Magical Red' 119
 'Magical Rocket' 119
 'Magical Romance' 120
 'Magical Sweetheart' 120
 'October Revolution' 120
 'Orange Flair' 119
 'Red Glory' 119
 'Rheingold' 120
 'Pink Fantasy' 120
 'Summer Fantasy' 120

dziurawiec gęstokwiatowy 121
 dziurawiec Hookera 121
 dziurawiec Kalma 121
 dziurawiec odmiana 'Hidcote' 121

Enkiant 122
   enkiant dzwonicowaty 122
     'Albiflorus' 122
     'Donardensis' 122
     'Hiraethlyn' 122
     'Renoir' 122
     'Red Bells' 122
     'Showy Lantern' 122
     'Tokyo Masquerade' 122
     'Venus' 122
     'Vesta' 122
     'Victoria' 122
     'Virgo' 122

enkiant woreczkowaty (= e. japoński) 123
 enkiant wygiętoszypułkowy 123

Epigeja 73
   epigeja azjatycka 73

epigeja pełzająca 73
 'Plena' 74
 'Rubicunda' 74

Fotergilla 123
 fotergilla większa 123

Gajlusakia 124
 gajlusakia jagodowa 124

Glicynia 23
 glicynia chińska 25
 'Alba' 25
 'Black Dragon' 25
 'Caroline' 25
 'Jako' 25
 'Plena' 25
 'Prolific' 25
 glicynia kwiecista 23
 'Alba' 23
 'Geisha' 23
 'Lawrance' 23
 'Longissima Alba' 23
 'Macrobotrys' 23
 'Rosea' 23
 'Violaceo-plena' 24
 glicynia piękna 25

Głogownik 74
 głogownik Dawida 74
 'Salicifolia' 74
 głogownik Frasera 74
 'Birmingham' 74
 'Red Robin' 75
 'Robusta' 75

Golteria 75
 golteria czilijska (pernecja czilijska) 77
 'Crimsonia' 77
 'Bell's Seedling' 77
 'Mullberry Wine' 77
 golteria Miquela 75
 golteria płózca 76
 golteria shallon 76
 golteria wislejska 77

Guzikowiec 125
 guzikowiec zachodni 125

Hebe 173
 hebe Andersona 174
 'Grethe' 174
 'Early Blue' 174
 'Irene' 174
 'Louise' 174
 'Ritt' 174
 'Variegata' 174

hebe Buchanana 173
 hebe cyprysowata 173

Heptakodium 125
 heptakodium chińskie 125

Hortensja 25
 hortensja pnąca 25

Irga 78
 irga Dammera 78
 odmiana rozestłana 78

Janowiec 127
 janowiec barwierski 127
 'Royal Gold' 128
 'Plena' 128
 janowiec ciernisty 127
 janowiec jeżowaty 127
 janowiec lidyjski (= janowiec bułgarski) 128
 janowiec włosisty 127
 'Goldiloks' 127

Jaśmin 26
 jaśmin nagokwiatowy 26

Jarząb 129
 jarząb kaszmirski 129

Jeżyna (malina) 129
 jeżyna kockburska 129
 jeżyna (malina) pachnąca 130

Judaszowiec 130
 judaszowiec kanadyjski 130
 judaszowiec południowy 130
 'Alba' 130
 'Bodnant' 130

Kalina 79
 kalina sztywnolistna 79

Kalmia 79
 kalmia szerokolistna 80
 'Ostbo Red' 81
 'Carousel' 81
 Forma ciemna 81
 'Nancy' 81
 'Nipmuck' 81
 'Olympic Fire' 81
 'Olympic Wedding' 81
 'Pink Charme' 81
 'Quinnipiac' 81
 'Muras' 81
 kalmia wąskolistna 81
 Forma białokwiatowa 82
 'Hammonasset' 82
 'Kennebago' 82
 'Poke Logan' 82
 'Royal Dwarf' 82

- kalmia wielolistna 82
- Kamelia 175
  - kamelia japońska 175
- Kasjopeja 82
  - kasjopeja 'Badenoch' 83
  - kasjopeja czworograniasta 82
  - kasjopeja widłakowata 83
    - 'Muirhead' 83
    - 'Randle Cooke' 83
- Kasztanowiec 131
  - kasztanowiec drobnokwiatowy 131
  - kasztanowiec drobnokwiatowy odmiana późna 132
- Ketmia 132
  - ketmia syryjska 132
    - 'Andenken an Charles Breton' 133
    - 'Blue Bird' 133
    - 'Boule de Feu' 133
    - 'Coelestis' 133
    - 'Diana' 133
    - 'Hamabo' 133
    - Helene' 133
    - 'Pink Giant' 133
    - 'Russian Violet' 133
    - 'Woodbridge' 133
    - 'Red Heart' 134
- Kielichowiec 134
  - kielichowiec chiński 134
  - kielichowiec plenny 134
    - 'Lusławice' 135
    - 'Nanus' 135
    - 'Purpureus' 135
  - kielichowiec wonny 134
    - 'Athens' 134
- Kiścień 83
  - kiścień wawrzynowy 83
    - 'Nana' = 'Compacta' 84
    - 'Rainbow' = 'Girard's Rainbow' 84
    - 'Rollisonii' 84
    - 'Scarletta' = 'Zedblid' 84
    - 'Trivar' 84
- Klon 136
  - klon palmowy odm. strzępolistna strojna 130
  - klon palmowy odm. strzępolistna zielona 130
- Kłokoczka 137
  - kłokoczka południowa 137
- Kokornak 28
  - kokornak mandżurski 30
  - kokornak owłosiony 29
  - kokornak wielolistny 28
- Kolcolist 138
  - kolcolist zachodni 138
    - 'Flore Pleno' 138
- Kolcosił 139
  - kolcosił Siebolda 139
    - 'Variegatus' 139
- Kolkwicia 139
  - kolkwicia chińska 140
    - 'Pink Cloud' 140
- Komptonia 141
  - komptonia amerykańska 141
- Koralodrzew 176
  - korallodrzew koguci grzebień 176
- Ksantoceras 142
  - ksantoceras jarzębolistny 142
- Ksantoriza 143
  - ksantoriza zwyczajna 143
- Kwasnodrzew 143
  - kwasnodrzew amerykański 143
- L**agerstremia 177
  - lagerstremia indyjska 177
- Laurowiśnia 85
  - laurowiśnia wschodnia 85
    - 'Angustifolia' 85
    - 'Brachystachys' 85
    - 'Camelliifolia' 85
    - 'Caucasica' 85
    - 'Compacta' 85
    - 'Fiesseriana' 85
    - 'Herbergii' 85
    - 'Latifolia' 86
    - 'Magnoliifolia' 86
    - 'Microphylla' 86
    - 'Marbled White' 86
    - 'Mischciana' 86
    - 'Otto Luyken' 86
    - 'Psonardii' 86
    - 'Pyramidalis' 86
    - 'Reynvaanii' 86
    - 'Rotundifolia' 86
    - 'Schipkaensis' 86
    - 'Schipkaensis Macrophylla' 86
    - 'Serbica' 86
    - 'Triomphe de Bordeaux' 86
    - 'Versalliensis' 86
    - 'Zabeliana' 86
- Leszczynowiec 144
  - leszczynowiec chiński 145
  - leszczynowiec kłosowaty 145
  - leszczynowiec nagi 145
  - leszczynowiec skąpokwiatowy 145
- Lindera 146
  - lindera amerykańska 146
- Ljonia 146
  - ljonia ligustrolistna 146

Mahonia 88

- mahonia pospolita 88
  - 'Apollo' 88
  - 'Atropurpurea' 88
  - 'Brillant' 88
  - 'Compacta' 88
  - 'Gracilis' 89
  - 'Green Ripple' 89
  - 'Hans-Karl Möhring' 89
  - 'Juglandifolia' 89
  - 'Jupiter' 89
  - 'Smaragd' 89
- mahonia pośrednia 91
  - 'Buckland' 91
  - 'Charity' 91
  - 'Lionel Fortescue' 91
  - 'Underway' 91
  - 'Winter Sun' 91
- mahonia rozłogowa 90
  - 'Rotundifolia' 90
  - 'Macrocarpa' 90
  - 'Subcordata' 90

Mącznica 91

- mącznica lekarska 91

Miesięcznik 30

- miesięcznik dahurski 31
- miesięcznik kanadyjski 30

Milin 31

- milin amerykański 31
  - 'Atropurpurea' 32
  - 'Coccinea' 32
  - 'Flava' 32
  - 'Flamenco' 32
  - 'Madame Galen' 32
  - 'Praecox' 32
  - 'Rubra' 32
  - 'Sanguinea' 32
  - 'Speciosa' 32

- milin Tagliabaua 33

- milin wielkokwiatowy 33

Modrzewnica 92

- modrzewnica pospolita (= m. zwyczajna) 92
  - 'Compacta' 92
  - 'Compacta Alba' 92
  - 'Grandiflora' 92
  - 'Microphylla' 92
  - 'Rubra' 92

Nandina 177

- nandina domowa 178
  - 'Firepower' 178
  - 'Nana Purpurea' 178
  - 'Richmond' 178

Naskalka 93

- naskalka pełzająca 93

Neilia 147

- neilia chińska 148
- neilia tybetańska 148

Nieszpułka 148

- nieszpułka jadalna (pospolita) 149

Obwojnik 33

- obwojnik ciemny 34
- obwojnik grecki 34

Ognik 93

- ognik szkarłatny 93
  - 'Kasan' 94
  - 'Golden Charmer' 94
  - 'Golden Dome' 94
  - 'Lalandei' 94
  - 'Mohave' 94
  - 'Orange Glow' 94
  - 'Praecox' 94
  - 'Red Column' 94
  - 'Sappho Yellow' 94
  - 'Soleil d'Or' 94
  - 'Watereri' 95

Okółkowiec 149

- okółkowiec czteropłatkowy 149

Oliwnik 178

- oliwnik kłujący 179
  - 'Dicksonii' 179
  - 'Frederici' 179
  - 'Goldrim' 179
  - 'Maculata' 179
  - 'Variegata' 179

Olsza 150

- olsza zielona 150

Oplopanaks 151

- oplopanaks szorstki 151

Orszelina 151

- orszelina olcholistna 151
  - 'Paniculata' 151
  - 'Rosea' 152

Ostrokrzew 95

- ostrokrzew amerykański 97
  - 'Judy Evans' 97
  - 'Greenleaf' 97
- ostrokrzew długoszupułkowy 98
- ostrokrzew gładki 98
- ostrokrzew japoński 97
  - 'Convexa' 98
  - 'Foster No. 1' 98
  - 'Glass' 98
  - 'Glory' 98
  - 'Green Lustre' 98

'Noble Upright' 98
 ostrokrzew kolczasty 96
   'Amber' 96
   'Argentea Marginata' 96
   'Bacciflava' 96
   'Ferox Argentea' 96
   'Golden King' 96
   'Golden van Tol' 96
   'Green Pillar' 96
   'Myrtifolia Aureomaculata' 96
   'Pendula' 96
   'Pyramidalis' 96
   'Pyramidalis Fructu-Luteo' 96
 ostrokrzew Meservy 97
   'Blue Angel' 97
   'Blue Prince' 97
   'Blue Princess' 97
   'China Boy' 97
   'China Girl' 97
 ostrokrzew rogaty 98
 ostrokrzew szerokolistny 98
 Ośnieża 152
   ośnieża karolińska odm. drzewiasta
   (o. górską) 152

Palecznik 153

palecznik chiński 153

Parocja 153

parocja perska 154
   'Biltmore' 154
   'Lamplighter' 154
   'Pendula' 154
   'Spinnars' 154
   'Vanessa' 154

Perowskia 155

perowskia bylicowata 155
 perowskia labodowata 155
   'Blue Haze' 155
   'Blue Spire' 155

Pieris 98

pieris japoński 99
   'Blush' 100
   'Christmas Cheer' 100
   'Daisen' 100
   'Debutante' 100
   'Dorothy Wyckoff' 100
   'Flamingo' 100
   'Grayswood' 100
   'Little Heath' 100
   'Mountain Fire' 100
   'Pink Delight' 100
   'Purity' 100
   'Red Mill' 100

'Scarlett O'Hara' 100

'Valley Valentine' 100

'Variegata' 100

pieris kwiecisty 98

'Forest Flame' 99

'Millstream' 99

Pięknotka 180

pięknotka amerykańska 180

pięknotka Bodiniera 180

pięknotka japońska 180

Powojnik 35

powojnik alpejski 35

'Constance' 35

'Pamela Jackman' 35

'Willy' 35

powojnik alpejski podgatunek syberyjski 35

powojnik Armanda 47

powojnik całolistny 36

powojnik górski 36

'Elizabeth' 37

'Freda' 37

'Grandiflora' 37

'Lilacina' 37

'Mayleen' 37

'New Dawn' 37

'Fragrant Spring' 37

'Marjorie' 37

'Pink Perfection' 37

'Rubens' 37

'Wilsonii' 37

powojnik Jackmanna 40

'Bałtyk' 40

'Barbara' 40

'Błękitny Anioł' 41

'Comtesse de Bouchaud' 41

'Dorota' 41

'Dr Ruppel' 41

'Emilia Plater' 41

'Ernest Markham' 41

'Etoile Violette' 41

'General Sikorski' 41

'Gipsy Queen' 41

'Hagley Hybrid' 41

'Hania' 41

'Jan Paweł II' 41

'Julka' 41

'Kacper' 41

'Kardynał Wyszyński' 41

'Madame le Coultre' 41

'Matka Siedliska' 41

'Matka Urszula Ledóchowska' 41

'Monte Cassino' 41

'Mrs. Cholmondeley' 41

- 'Multi Blue' 41
- 'Nelly Moser' 41
- 'Niobe' 41
- 'Polish Spirit' 41
- 'Sylvia Denny' 41
- 'The President' 42
- 'Warszawska Nike' 42
- 'Westerplatte' 42
- powojnik kwiecisty 40
  - odmiana pełnokwiatowa 'Plena' 40
  - 'Siebolda' 40
- powojnik pnący 36
- powojnik potrójny 40
  - 'Rubromarginata' 40
- powojnik prosty 36
- powojnik tangucki 38
- powojnik tangucki odmiana drobniejsza 38
  - 'Aureolin' 38
  - 'Helios' 38
  - 'Lambton Park' 38
  - 'Bill MacKenzie' 39
- powojnik teksaski 39
  - 'Princess Diana' 39
- powojnik wielopłatkowy 39
  - 'Cecile' 39
  - 'Markham's Pink' 39
- powojnik włoski 39
  - 'Betty Corning' 39
  - 'Kermesina' 39
  - 'Purpurea Plena Elegans' 39
  - 'Venosa Violacea' 39
- Prusznik 156
  - prusznik amerykański 156
  - prusznik błady 157
  - prusznik bukietowy odmiana płózca 156
  - prusznik jajolistny 157
- Przywarka 47
  - przywarka całolistna 48
  - przywarka japońska 47
    - 'Moonlight' 48
    - 'Rosea' 48
- R**destówka 49
  - rdestówka Auberta (rdest Auberta) 49
    - 'Rosea' 49
- Runianka 100
  - runianka japońska 100
    - 'Compacta' 101
    - 'Green Carpet' 101
    - 'Variegata' 101
- S**kimia 181
  - skimia japońska 181
  - 'Fragrans' 181
  - 'Fructu-albo' 181
  - 'Nymans' 181
  - 'Red Riding Hood' 181
  - 'Rubella' 181
  - 'Ruby King' 182
  - skimia japońska podgatunek Reeves'a 182
- Ślonisz 157
  - ślónisz srebrzysty 157
- Stewarcja 158
  - stewarcja kameliowata 158
    - 'Julia' 159
    - 'Rogów' 159
- Styraks 159
  - styraks japoński 160
  - styraks wielolistny 160
- Styrakowiec 160
  - styrakowiec japoński 160
- Suchodrzew 101
  - suchodrzew chiński 101
- Symplokos 161
  - symplokos wiechowaty 161
- Ś**niegowiec 162
  - śniegowiec wirginijski 162
- Świdośliwa 162
  - świdośliwa Lamarcka 163
- T**awulec 163
  - tawulec pogięty 164
  - tawulec Tanaki 164
- Trzęślica trzcinowata 107
- Trzmielina 50
  - trzmielina Fortune'a (= trzmielina pnąca) 50
    - 'Carrierei' 50
    - 'Coloratus' 50
    - 'Emerald Gaiety' 50
    - 'Emerald'n Gold' 50
    - 'Variegatus' 51
    - 'Vegetus' 51
    - odmiana położona 50
- W**awrzynek 102, 165
  - wawrzynek główkowy 102
    - 'Alba' 102
    - 'Eximia' 102
    - 'Major' 102
    - 'Ruby Glow' 102
    - 'Variegata' 102
  - wawrzynek wilczelyko 165
    - 'Alba' 165
- Wiciokrzew 51
  - wiciokrzew Browna 53

- 'Dropmore Scarlet' 53
- 'Fuchsioides' 53
- wiciokrzew Giralda 54
- wiciokrzew Heckrotta odm. 'Gold Flame' 54
- wiciokrzew Henryiego 54
- wiciokrzew japoński 55
  - 'Aureoreticulata' 55
  - 'Hall's Prolific' 55
- wiciokrzew pomorski 51
  - 'Aurea' 52
  - 'Belgica' 52
  - 'Quercina' 52
  - 'Serotina' 52
- wiciokrzew przewiercień 52
  - 'Praecox' 52
  - 'Rubella' 52
- wiciokrzew Tellmana 53
- Winnik 55
  - winnik tojadowy 55
  - winnik zmienny 55
  - 'Elegans' 56
- Winobluszcz 56
  - winobluszcz pięciolistkowy 56
  - winobluszcz trójklapowy 58
    - 'Lowii' 58
    - 'Veitcha' 58
  - winobluszcz zaroślowy 57
- Winorośl 59
  - winorośl amurska 59
  - winorośl japońska 59
  - winorośl lisia 59
  - winorośl pachnąca 59
- Wiśnia 165
  - wiśnia gruczołkowata 165
    - 'Alboplana' 165
    - 'Sinensis' 165
  - wiśnia piaszkowa odmiana rozesłana 166
- Woskownica 167
  - woskownica europejska 167
- Września 167
  - września pobrażna 168
- Wrzos 103
  - wrzos pospolity 104
    - 'Alicia' 104
    - 'Allegretto' 104
    - 'Allegro' 104
    - 'Boskoop' 104
  - 'Carmen' 104
  - 'Con Brio' 104
  - 'Darkness' 104
  - 'Dark Star' 104
  - 'Gold Haze' 104
  - 'J.H. Hamilton' 104
  - 'Long White' 104
  - 'Melanie' 104
  - 'Mullion' 104
  - 'Peter Sparkes' 104
  - 'Radnor' 104
  - 'Silver Knight' 104
- Wrzosiec 104
  - wrzosiec bagienny 106
    - 'Alba Mollis' 106
    - 'Con Underwood' 106
    - 'Helma' 106
  - wrzosiec czerwony 105
    - 'Golden Starlet' 105
    - 'Myretoun Ruby' 105
    - 'Rubintepich' 105
    - 'Snow Queen' 105
    - 'Vivellii' 105
  - wrzosiec darlejski 105
    - 'Georg Rendall' 105
    - 'Kramer's Rote' 105
    - 'White Perfection' 105
  - wrzosiec delikatny 182
    - 'Auerbachs Weisse' 183
    - 'Glaser's Rote' 183
    - 'Globularis' 183
    - 'Löbes Rote' 183
  - wrzosiec rozpierzchły 106
    - 'Mrs. D.F. Maxwell' 106
- Zenobia 108
  - zenobia śniada 108
- Zimokwiat 168
  - zimokwiat wczesny 168
    - 'Grandiflorus' 168
    - 'Luteus' 168
- Złotlin 169
  - złotlin chiński 169
    - 'Golden Guinea' 170
    - 'Picta' 170
    - 'Pleniflora' 169

55,- K/03/08

LIŚCIASTE   Mieczysław Czekalski
KRZEWY OZDOBNE

W książce, oprócz zagadnień uprawowych i przyspieszania kwitnienia opisano 840 gatunków i odmian krzewów przydatnych do stosowania w Polsce. Większość spośród nich jest przedstawiona na barwnych fotografiach. Mogą one być wykorzystane w rozmaity sposób. Oprócz gatunków podstawowych opisano także liczne mało rozpowszechnione, uprawiane do tej pory tylko w ogrodach botanicznych i arboretach, które wykazują pozytywną adaptację w naszych warunkach przyrodniczych. Zaslugują więc na poznanie i wprowadzenie do rodzimej produkcji szkółkarskiej. Znaleźć je można natomiast już w wielu krajach należących do Unii Europejskiej.

Książka ta może służyć także jako podręcznik studentom Wydziałów Ogrodniczych Akademii Rolniczych w Polsce oraz wszystkim zainteresowanym krzewami ozdobnymi, np. projektantom ogrodów, specjalistom z zakresu urządzania i pielęgnacji terenów zieleni, szkół-

karzom oraz producentom zamierzającym rozwinąć uprawy specjalistyczne, na zieleni i kwiaty cięte, łącznie z pędzeniem i przyspieszaniem kwitnienia. Wprowadzenie do jej treści gatunków rzadkich ma ułatwić absolwentom Wydziałów Ogrodniczych kontakt z europejskim asortymentem krzewów ozdobnych, co może się okazać korzystne dla ich przyszłej pracy zawodowej w kraju i ewentualnie za granicą. Szkoła wyższa typu akademickiego zobowiązana jest do kształcenia dla przyszłości!

W części drugiej tej książki, która ukaże się wkrótce, omówione będą pnącza, krzewy i krzewinki zawsze zielone, krzewy mało znane i rzadko uprawiane oraz krzewy w pojemnikach do dekoracji wnętrz.

"Pamiętajmy o ogrodach..."

Oddajemy do rąk Czytelników drugą część opracowania poświęconego liściastym krzewom ozdobnym, z powodzeniem uprawianym w Polsce. Opisano tutaj najpiękniejsze gatunki i odmiany pnączy (między innymi powojniki, wiciokrzewy, bluszcze, czy aktinidie, które dostarczają także jadalnych owoców). W opisie każdej rośliny uwzględniono jej właściwości biologiczne, wymagania glebowe i klimatyczne, a przede wszystkim propozycje jej praktycznego zastosowania.

Sporo miejsca poświęcono krzewom i krzewinkom zawsze zielonym, zdobiącym ogrody przez cały rok, oraz gatunkom mało znanym i rzadko uprawianym, poszukiwanym nie tylko przez amatorów, ale i szkółkarzy. Niektóre krzewy można także uprawiać w pojemnikach, wykorzystując do dekoracji wnętrz.

Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne

ISBN 83-09-01790-1

9 788309 017905 >